

Ռ). Լեւոնասեան առաջարկեց որ կամաւոր օգնութեան նուէրը միայն աղքիկ երեւելիներէն չխնդրովն ալ ամենէն ալ ըստ 20ական զուգուշ տուրը տարաւորական ըլլայ :

Ժողովը միաձայն հաւանութիւն տալու այս առաջարկութեան :

Պ. Մանուկեան յիշեցուց Քաղաքական Ժողովին որ այս որոշումը ընդհանուր Ժողովէ վերջնական որոշում չըլլալով, իր խոհմով թանկը կը յանձնընդործագրութեան միջոցներուն անօրէնութիւնը :

Ժամբ. 11 ին ատենը վերջաւ :

Հետեւեալը եւ վերջին խորհրդարանական Ժողովներուն մէջ առաջարկված ու ընդունված անկողնային Ժողովութեան համաձայն առանց բանաւոր պատճառ մը զըրով իմացընելու ներքայ չդանդող երեսփոխանաց անունները այսուհետեւ լրագրաց միջոցաւ պիտի հրատարակվին :

Հարաւ օրը մայրաքաղաքիս դադողեական դեսպան փեմափայլ Լաւալէթ մարքիւր իւր առաջին թարգման Սօսիւթիւթիւնէն հիշեական դեսպանատան առաջին թարգման Սօսիւ Պարոնէիին հետ յունաց նորոգեալ Պատրիարքին այցելութեան դնաց :

Ընկէց Պաւլոսեան հայոց Պատրիարքարանը եկաւ մեր Սրբազան Պատրիարքին հետ անձնակազմը :

Ս. Երուսաղէմի եւ Ս. Պօլսոյ Պատրիարքական փոխանորդները Պօլսին Սեմուէլիւնը Պատրիարքարանին մեծ սանդուղին տակը դիմաւորելով ընդունեցին, եւ առին վեր Սրբազան Պատրիարքին քով տարին, որ ազգային խորհրդարանին դռանը մէջ Պօլսին Սեմուէլիւնը դիմաւորելով ամենամեծ յարգանք ընդունեց :

Սեմափայլ դեսպանը կէս ժամու չափ անտութիւն ըրաւ Սրբազան Պատրիարքին հետ սիրոյ, խաղաղութեան եւ յաւաքայիմութեան խօսքեր ընելով :

Սրբազան Պատրիարքը իւր եւ ընդհանուր ազգին շնորհակալութիւնը Պօլսին փեմափայլին մատուցանելով, ջերմեանդ բարեմաղթութիւններ ըրաւ Ս. Մարտիանոս կայսեր եւ անոր արժանի երեսփոխանին կենացն ու բարօրութեանը համար :

Սեմափայլ դեսպանը մեկնելու ատենը եկեղեցին մանելով՝ երկեղածութեամբ երկրպագեց Եստուածային նշաններուն, եւ երեք տաճարներն ալ պըտրուելով աչքէ անցուց :

Ս. Մարտիանոս կայսեր երեսփոխանին այս սիրալիր այցելութիւնն ընդհանուր ազգիս մեծ պատիւ մը նէ, որուն յիշատակը երկար ատեն չափի մոռցըվի :

Երկուշաբթի օրը ամենապատիւ Տ. Սարգիս Սրբազան Պատրիարք Հայրը յունաց նոյնաբար Ս. Պատրիարքին շնորհաւորութեան երթալով, մեծ եւ սիրալիր պատուով ընդունվեցաւ Պօլսին Սրբազանութեանն :

Սեմուէլիւն տունը յունաց վարդապետներն ու գաղտնիքը Պօլսին սրբաշուքեան առջեւ ինկան հոգեւոր երգերով ու Պատրիարքական եկեղեցին տարին, ուր հայոց Սրբազան Պատրիարքը Խաչատուր օրջոյն տալով հոն ներկայ դանդաղ բաղնիքի յոյն ժողովուրդեան, աղօթք եւ երկրպագութիւն ըրաւ, եւ տէրունական նշաններն ու սրբոց մատուցները համբուրեց :

Յետոյ նոյն հանդիսի եկեղեցիէն դուրս ելելով, կառքը նստաւ ու Պօլսը

զարու վերադարձաւ :

Նշանակաւ Տնտեսական խորհուրդէն հետեւեալ առաջադրուած բարեփոխութեանց լուրերը կը հաղորդէ մեզ, որոնց հրատարակումը անհրաժեշտ է ըրել իւր թիւն պիտի պատճառէ տրոյց հաւաքութեանն :

Սեմապատիւ Փափագեան Սիւրիան ամբարն Ս. Փրիլէ հիւանդանոցին ջուրի կողմանէ ժամանակ ժամանակ կրած նեղութիւնը ի սպառ վերջացրելու ազնիւ նպատակաւ՝ մէկ ամիս ջուր շնորհեց յիշեալ ազգային հաստատութեանն :

Սահման Ս. Սահակեան Սանուց ընկերութեան անդամներէն հոռմակեան համազօր բարեփոխում մը Ս. Փրիլէ հիւանդանոցին մէջ պատասխանելով իր ծառայեց եւ ազգային տղայոց ձերմակերէն հազուադէպ համար 50 թօփ Լմերիկայի կտուր Ժողովրդէ, որուն 30 թօփ արդէն նուիրեց յիշեալ հաստատութեան եւ մնացեալ 20 թօփն ալ քիչ օրէն պիտի խրկէ :

Դարձեալ մեծարգոյ Գրիգոր աղա Սինանեան հայազգի բարեհաճաւ փառաւորանը 24 թօփ Լմերիկայի կտուր շնորհեց Ս. Փրիլէ հիւանդանոցին կարօտեալներուն :

ԽԱՐԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Լարիկիւն Դարձաւ թղթաւիցը զոհաւթեալ սրտի կը ծանուցանէ մեզ թէ յիշեալ քաղաքին առաջնորդ արժանապատիւ Գրիգոր վարդապետին ետնդուն ջանքովն հաստատված չորս գաղտնիքը հնար եղածին չափ բարեկարգութեամբ յառաջագնացելով, ազգին մանկունքը երեցականաց գաղտնիքէն հրաժարիլ ու նոյն ազգային գաղտնիքը երթալ սկսեալ են :

Երժանապատիւ առաջնորդին այս գովելի ջանքերուն յաջողութեան պիտաւոր արդիւնքը գրաւականներով թիւնը եւ հետեւաբար գաղտնիքուն ծախքը հոգալու դժուարութիւնն էր, բայց բարեբար անձի մը առաջադրութեամբ այս դժուարութիւնն ալ հիմա թեթեւացեալ է :

Երկրպագութիւն փոխարքային մատանապետ մեծարգոյ Պօղոս Էփէմիանի որ բրնիկ Լարիկիւն է, Բաջնորդին ուսումնասիրական ջանքը լսելով յորհաճաւ ատա երկու գաղտնիքուն ծախքը նըպատու համար 12 անդղեական լիւրա ամեն տարի շնորհելու որոշում ըրել է կտակաւ : Սեմապատիւ Պօղոս Էփէմիանի ըրած այս ազգասիրական առաջադրանքն ու թիւնը մեծ քաջակրթութեան առիթ եղել է բարեման Բաջնորդին, եւ կը յուսացվի որ Լարիկիւն ազգայնաց ալ ուսումնասիրական ետնդուն աւելցընելով՝ վերոյիշեալ գաղտնիքուն անխափան յաւատեալութեամբ համար անոնք ալ իրենց կարեայը չափ նպատաստանոց ըլլալու կը յորդորվին :

Տիգրանակերտէն մեզի խրկված 75 կնքով տեղեկագիր մը եւ քանի մըն ալ նամակներ յիշեալ քաղաքին Ս. Սիւրիան եկեղեցւոյ գաղտնիքին մէջ երկար ժամանակ ծառայող խեղճ վարժապետի մը եղած անխիղճ զրկանքը կը պտտեն :

Սահակեան Պարագիւտ Բալուրեան վարժապետը 16 տարի յիշեալ գաղտնիքին մէջ վարժապետութիւն ընելէ ետեւ՝ առանց ապրուստի մէջ կը մնար : Իր խեղճ վարժապետութեան ընթացքին մէջ Բաջնորդին ուսումնասիրական ջանքը լսելով յորհաճաւ ատա երկու գաղտնիքուն ծախքը նըպատու համար 12 անդղեական լիւրա ամեն տարի շնորհելու որոշում ըրել է կտակաւ :

Յին մէջ վարժապետութիւն ընելէ ետեւ՝ զինքը կը ծամբեն, եւ ամառականներն զինքը վաճ 4000 դրուր շնորհելով ալ չեն վճարեր : Յիշեալ վարժապետը որ կին եւ քանի մը զաւակ ունի, առանց ապրուստի մնալով յետեւեալ քաղաքին մէջ կը մնար : Իր 4000 դրուր շնորհելով Բաջնորդին ու իշխանները, բայց մօտիկ ընող չըլլար : Երջանգաւ տալիս տարի համբերելէ ետեւ՝ անցեալ տարի կը լինէ Տիգրանակերտէն քաղաքի Ս. Պօլսի կուգայ, նախորդ Պատրիարք ամենապատիւ Պետրոս սրբազանին կը ներկայանայ եւ իրաւունք կը խնդրէ : Երբին քրդաւորութիւնն ալ ձեռք յանձնաւորական դիր մը կուտայ Տիգրանակերտի Գեր. Բաջնորդին ու իշխաններուն ուղղեալ, որպէս զի խեղճ վարժապետին պահանջը հատուցանեն : Արժապետը հոս քանի մը բարեբար անձանց սղորմութեան շնորհիւ ծամբու պիտոյքը հոգալով՝ կը դառնայ կերթայ Տիգրանակերտ, Սրբազանին յանձնարական գիրը Գեր. Բաջնորդին կուտայ, բայց ստակի երես չտեսներ : Երկար համբերելէ ետեւ վերադին կը բողբէ գրով աւ այժմեան Սրբազան Պատրիարքը, եւ Սրբին Սրբազանութիւնն ալ ասկէ երեք ամիս չափ առաջ կը գրէ Բաջնորդին, որ խեղճին պահանջը վճարվի : Բաջնորդը Տիգրանակերտի արհեստաւորաց զինուորները կը դուստրէ եւ Սրբազան Պատրիարքին նամակը ցոյց կուտայ անոնց : Ետեւ ալ ստակը եկեղեցիին սնուածէն վճարելու հաւանութիւն եւ վաճիւ կուտան : Եւս վաճին վրայ, վարժապետը իշխաններուն կերթայ որ ստակը վճարեն իրեն : Բայց անոնք դարձեալ կը մերժեն ու չեն տար : Երջանգաւ մինչեւ հոկտ. 31-ը մեզի զրկված վերջին նամակին թուականն է, ստակը չէր վճարված : Բաջնորդը՝ որուն սրբազան պարտաւորութիւններէն մէկն ալ զրկելուց պաշտպան եւ ազգատու ինքնավար ըլլալ է, մեզի զրկված տեղեկութեանցնայելով՝ իշխաններուն կամքին անձնատուր կը դառնա, եւ իր եկեղեցական ու առաջնորդական սրբանուէր պարտաւորութեանցը համեմատ այս դժբաղդ դորձը մնցընելու համար պէտք եղած ջանքն ու ազգունութիւնը ի գործ դնելու զանցառութիւն կընէ եղեր :

Այս յուսանք, որ Գեր. Բաջնորդին այս մեղադրանքէն ինքզինքը ազատելու համար խեղճ վարժապետին անխափան իրաւանց հատուցումը աւելի չուշացներ, որով մենք ալ չենք հարկադրիլ նորէն այս անհաճոյ դործին վրայ խօսք ընելու :

Բերիայէն (Հալէպ) պատաւաւոր եւ արժանաւատ անձ մը յիշեալ քաղաքին առաջնորդ Սիւրիանոս եւ պիտիպոսին անկարգ վարույն ու դործոցը վրայ երկար նամակ մը մեզի զըրած է, որուն մէջ պատմված տիւր ու զայն թաղական անցքերն ընթերցողին զայրոյթ կը պատճառեն, եւ որոց վրայ ժողովուրդեան համբերութիւնն այն ծայրագոյն կէտին հասած է, որ եթէ մեզի խրկված նամակը մենք չհրատարակենք՝ օրինակը օտար լրագրիւնրու միջոցաւ պիտի հրատարակվի կընէ մեր արդոյ թղթակիցը :

Բերիոյ ժողովուրդեան այս աստիճան զրգուելուն ու զայրանալուն պատճառը աւ եղած կերեւի նամակին խօսքերէն :

Յիշեալ եկեղեցականին անարժան ընթացքին վրայօք ազգային Պատրիարքարանը խրկված տեղեկութիւններն ու բողբները Սրբանական եւ Քաղաքական Ժողովոց ու շարքութիւնը գրաւելով՝ զըրվեր է Սիւրիանոս եւ պիտիպոսին որ ելլէ Ս. Պօլսի դայ. բայց անիկա զանազան հնարքներ եւ ապօրինաւոր միջոցներ ի գործ դնելով ստորագրութիւն կը հաւաքէ եղեր, որպէս զի ազգային կառավարութեան հրաւերը ետ ձգելու եւ Բերիա մնալու ծար մը գտնէ :

Սենք չենք մեղադրել Բերիոյ ժողովուրդեան ըրած կասկածը, որովհետեւ այս կերպ հնարադրութիւններ կըրնային երբեք յաջողել. բայց չենք յուսար ամենեւին որ այժմեան ազգային կառավարութեան վրայ ալ կարենան ազգեցութիւն մը ընել եւ անոր որոշումը փոխելու յաջողել : Եւս համոզմամբ ետ կը ձգենք մեզի չրկված զայն թաղական նամակին հրատարակումը, եւ վստահ ենք որ ազգային կառավարութեան շուտով ի գործ դնելը խոհական եւ ազգուար նորէնութեանց շնորհիւ Բերիոյ ժողովուրդեան կասկածը կը փարատուի եւ հեռեւաբար խայտառակութիւնը աշխարհի հրապարակի հանելու յուսահատական խորհուրդին գործադրութեանը պէտք կամ պատճառ չմնար :

Պտուց անպատիւ փանահայր Սեմուէլ Պօղոս վարդապետը որ Սահայ ժողովուրդեան մէկ մասը իրեն դէմ բողբ ունենալուն համար տարիէ մը ի վեր Ս. Պօլսի կը գտնվեր, իր դատին համար ազգային կառավարութեան դրած յանձնաժողովին քննութիւններուն արդիւնքին չսպասելով՝ ասկէց երկուշաբթ առաջ ինքնակամ մեկնել է մայրաքաղաքս :

Եւս առնել քաղաքը՝ ազգային կառավարութեան եւ Սրբազան Պատրիարքին դէմ անհնազանդութեան յանցանք մը ըլլալէ գտա՝ միանգամայն իր վրայ եղած ամբաստանութիւններն արդարացընելու եւ դատաստանէ փախչելու դործ մը ըլլալով, կը լսենք թէ Սրբազան Պատրիարքը Սրբանական Ժողովին վճռովը յիշեալ վարժապետը փանահայրութեան պաշտօնէն ձգելու եւ ըստ այնմ պատաւէր եւ հրահանգ գրել է Ստուց անպատիւ Սիւրիանոսութեանը եւ բողբ Սահայ դատին առաջնորդացն ու փանահայրներուն որ զանիկա չընդունին :

Յիշեալ վարդապետը իր այս անպատեհ վարմանը մէջ գտած պաշտպաններուն սիրան ալ ծանրապէս վշտացընելով՝ անոնց առջեւ ունեցած համարումը բողբութիւն կորսնցուց :

Երուսաղէմէն գրված նամակ մը լուր կուտայ թէ Լմերիկաբնակեալ հարուստ հրեայ մը 10,000 անդղեական լիւրա թողուցեր է կտակաւ որպէս զի Երուսաղէմի մէջ ինքնատուր մը շինվի ազգատ ու հիւանդ հրէից համար :

ՆՈՐԱՏԻՊ ԳՐԵԱՆԳ

Ե. ԴԵՍԵՊՏԻՐ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԳՊՐՈՅԵՑ

ԳԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

ՍՈՒՐԲ ԳՐՈՅ

ՏԳԵԱԼ Ի ՔԵՆՈՒՄԵԱ

2002
17
0000
10000
10000
10000
